

Obsah

O autorkách	9
Úvod	10
1. Základní otázky vymezení turismu	11
1.1 Pojetí a definování turismu	11
1.2 Stručný historický vývoj turismu	13
1.2.1 První etapa – do první světové války	14
1.2.2 Druhá etapa – mezi dvěma světovými válkami	14
1.2.3 Třetí etapa – od druhé světové války do počátku 90. let	15
1.2.4 Čtvrtá etapa – 90. léta až současnost	16
1.3 Shrnutí a úkoly	17
2. Typologie turismu	19
2.1 Typy turismu dle místa realizace	19
2.2 Typy turismu dle vztahu k platební bilanci státu	20
2.3 Typy turismu dle plátce nákladů	21
2.4 Typy turismu dle způsobu zabezpečení cesty a pobytu	22
2.5 Typy turismu dle věku účastníků	22
2.6 Typy turismu dle délky pobytu	23
2.7 Typy turismu dle převažujícího prostředí (charakteru cílového místa pobytu)	24
2.8 Typy turismu dle převažujícího motivu (důvodu cesty)	24
2.9 Shrnutí a úkoly	27
3. Trh turismu	29
3.1 Trh dle ekonomické teorie	29
3.2 Součásti trhu turismu	30
3.2.1 Tržní subjekty v turismu	31
3.2.2 Tržní objekty v turismu	31
3.3 Možnosti vymezení trhu turismu	32
3.4 Specifika trhu turismu	32
3.5 Faktory ovlivňující trh turismu	33
3.5.1 Politické a bezpečnostní faktory	33
3.5.2 Ekonomické faktory	34
3.5.3 Demografické faktory	34
3.5.4 Technicko-technologické faktory	35
3.5.5 Sociální faktory	36
3.5.6 Ekologické faktory	36
3.6 Shrnutí a úkoly	36
4. Poptávka v turismu	38
4.1 Poptávka dle ekonomické teorie	38
4.2 Potřeby jako východisko poptávky v turismu	39
4.3 Formování individuální poptávky v turismu	41
4.3.1 Faktory na straně poptávky	42
4.3.2 Faktory na straně nabídky	43
4.3.3 Faktory vnějšího prostředí	44
4.4 Tržní poptávka v turismu	45

4.4.1	Psychologické (sociální) faktory ovlivňující tržní poptávku v turismu	45
4.4.2	Prognózování tržní poptávky v turismu	45
4.5	Současné trendy poptávky v turismu	46
4.6	Spotřeba a spotřební chování v turismu	48
4.6.1	Spotřeba v turismu	48
4.6.2	Spotřební chování v turismu	49
4.7	Segmentace v turismu	51
4.7.1	Segmentace, její cíle a podmínky	51
4.7.2	Segmentační základny	52
4.8	Shrnutí a úkoly	55
5.	Nabídka v turismu	57
5.1	Nabídka dle ekonomické teorie	57
5.2	Součásti nabídky v turismu (objekty)	58
5.3	Spojovací články nabídky s poptávkou	60
5.4	Služby jako významná součást nabídky turismu	61
5.4.1	Specifické vlastnosti služeb turismu	61
5.4.2	Členění služeb	63
5.5	Produkt turismu	63
5.6	Poskytovatelé služeb turismu (subjekty)	64
5.6.1	Poskytovatelé služeb turismu dle odvětvového členění	64
5.6.2	Poskytovatelé služeb turismu dle tržní struktury	65
5.7	Současné trendy nabídky	69
5.8	Shrnutí a úkoly	71
6.	Cena jako součást trhu turismu	73
6.1	Cena z pohledu ekonomické teorie	73
6.2	Faktory ovlivňující tvorbu ceny	74
6.3	Obecné postupy tvorby ceny	74
6.3.1	Nákladově orientovaná cena	75
6.3.2	Cena stanovená dle hodnoty zákazníka / metoda cílových nákladů	76
6.3.3	Cena stanovená dle konkurence	76
6.4	Formy cenové diskriminace	76
6.4.1	Cenová diskriminace třetího stupně	76
6.4.2	Cenová diskriminace v čase	77
6.5	Yield management	77
6.6	Shrnutí a úkoly	78
7.	Statistický monitoring turismu České republiky	80
7.1	Vymezení a instituce statistického monitoringu	80
7.1.1	Pojem, typy a instituce statistického monitoringu turismu	80
7.1.2	Český statistický úřad (ČSÚ)	81
7.2	Statistický monitoring vybraných institucí	82
7.2.1	Česká národní banka (ČNB)	82
7.2.2	CzechTourism a MMR	83
7.3	Shrnutí a úkoly	83
8.	Turismus v národní ekonomice	85
8.1	Přístupy k hodnocení vlivu a významu turismu v národním hospodářství	85
8.1.1	Statistické hodnocení vlivu a významu turismu	87
8.1.2	Ekonomicko-peněžní hodnocení vlivu a významu turismu	87

8.1.3	Individuální hodnocení vlivu a významu turismu	94
8.1.4	Sociokulturní hodnocení vlivu a významu turismu	96
8.1.5	Globální dopady turismu na národní hospodářství	97
8.2	Platební bilance a turismus	98
8.2.1	Zachycení turismu v platební bilanci	98
8.2.2	Položka turismus v platební bilanci	99
8.2.3	Hodnocení vlivu turismu na národní ekonomiku na základě platební bilance ČR	100
8.3	Satelitní účet turismu	104
8.3.1	Důvody a historie zavádění satelitního účtu turismu	104
8.3.2	Výstupy satelitního účtu turismu	105
8.3.3	Základní metodika satelitního účtu turismu	106
8.3.4	Satelitní účet turismu v České republice	107
8.3.5	Neoficiální satelitní účet turismu	109
8.4	Význam turismu pro národní hospodářství České republiky	110
8.5	Shrnutí a úkoly	112
9.	Vývoj turismu České republiky	115
9.1	Vývoj turismu na území České republiky do roku 1989	115
9.1.1	Podmínky vývoje turismu v letech 1871–1848	116
9.1.2	Rozvoj turismu v období 1848–1918	117
9.1.3	Meziválečný vývoj turismu v letech 1918–1939	119
9.1.4	Vývoj turismu v letech 1945–1989	121
9.2	Turismus na území České republiky po roce 1989	124
9.2.1	Vývoj turismu v období 1989–1993	125
9.2.2	Vývoj turismu České republiky v letech 1993–2004	126
9.2.3	Vývoj turismu České republiky po roce 2004	127
9.3	Nabídka destinace Česká republika	127
9.3.1	Primární nabídka destinace Česká republika	128
9.3.2	Sekundární nabídka destinace Česká republika	129
9.4	Shrnutí a úkoly	131
10.	Pasivní turismus České republiky	133
10.1	Vývoj pasivního turismu Československa do roku 1993	133
10.1.1	Vývoj pasivního turismu do roku 1989	133
10.1.2	Vývoj pasivního turismu v období 1989–1993	134
10.2	Pasivní turismus České republiky po roce 1993	135
10.2.1	Kvalitativní změny poptávky po roce 1993	135
10.2.2	Pasivní turismus v letech 1993–2004	137
10.2.3	Pasivní turismus po roce 2004	138
10.3	Spotřební chování účastníků pasivního turismu	140
10.3.1	Spotřební chování na delších cestách	140
10.3.2	Spotřební chování na kratších cestách	142
10.3.3	Spotřební chování na služebních cestách	142
10.3.4	Spotřební chování na jednodenních výletech	143
10.4	Shrnutí a úkoly	143
11.	Domácí turismus České republiky	145
11.1	Vývoj domácího turismu Československa do roku 1993	145
11.1.1	Vývoj domácího turismu do roku 1989	145
11.1.2	Vývoj domácího turismu v období 1989–1993	147
11.2	Domácí turismus České republiky po roce 1993	148
11.2.1	Kvalitativní změny poptávky v domácím turismu po roce 1993	148

11.2.2	Domácí turismus v letech 1993–2004	150
11.2.3	Domácí turismus po roce 2004	152
11.3	Spotřební chování účastníků domácího turismu	153
11.3.1	Spotřební chování na domácích delších cestách	154
11.3.2	Spotřební chování na domácích kratších cestách	156
11.3.3	Spotřební chování na domácích služebních cestách	156
11.3.4	Spotřební chování na domácích jednodenních výletech	156
11.3.5	Výzkumy domácího turismu	157
11.4	Shrnutí a úkoly	157
12.	Aktivní turismus České republiky	159
12.1	Vývoj aktivního turismu Československa do roku 1993	159
12.1.1	Vývoj aktivního turismu do roku 1989	159
12.1.2	Vývoj aktivního turismu v období 1989–1993	161
12.2	Aktivní turismus České republiky po roce 1993	162
12.2.1	Kvalitativní změny poptávky v aktivním turismu po roce 1993	162
12.2.2	Aktivní turismus v letech 1993–2004	163
12.2.3	Aktivní turismus po roce 2004	166
12.3	Spotřební chování účastníků aktivního turismu	169
12.3.1	Regionální rozložení zahraniční poptávky	170
12.3.2	Výzkum spotřebního chování na hraničních přechodech	171
12.4	Shrnutí a úkoly	172
13.	Organizační a řídicí struktura turismu České republiky	174
13.1	Politika turismu a organizační a řídicí struktura turismu	174
13.1.1	Politika turismu a marketingové řízení destinace	174
13.1.2	Organizační a řídicí struktura a veřejná správa	175
13.2	Vývoj organizační a řídicí struktury turismu na území Československa	176
13.2.1	Vývoj organizační a řídicí struktury turismu do roku 1993	176
13.2.2	Změny v organizační a řídicí struktuře po roce 1993	179
13.3	Současná organizační a řídicí struktura turismu České republiky	180
13.3.1	Institucionální zajištění řízení turismu v České republice	180
13.3.2	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007–2013	186
13.4	Shrnutí a úkoly	188
14.	Turismus České republiky v kontextu členství v EU	191
14.1	Evropská unie a turismus	191
14.1.1	Turismus v integračním procesu	191
14.1.2	Lisabonská smlouva a politika turismu	191
14.2	Dopady členství České republiky v EU	192
14.2.1	Důsledky vstupu České republiky do EU v turismu	192
14.2.2	Regionální politika EU	193
14.3	Shrnutí a úkoly	194
Závěr	.....	196
Summary	.....	197
Přílohy	.....	198
Seznam zkratk	.....	202
Rejstřík	.....	204